

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نربان

بياييد

پشتو

بياموزيم ا

۱۳۹۰

همه حقوق محفوظ است!!

مشخصات کتاب

بیا بید پشتو بیا موزیم ۱

نام کتاب

محمود مرهون

نویسنده

۰۷۸۶۵۶۵۹۳۶-۰۷۰۰۳۸۷۸۱۵

hamdamstury@yahoo.com.au

۱۳۹۰ خورشیدی

چاپ چهارم

۳۰۰۰ جلد

تیراژ

اهداء

بنام دوست عزيزم كه روزى برايم گفت پستو را يادم
بده، كه اين خواست او باعث نوشتن اين كتاب شد.

با احترام

محمود مرهون

كابل-افغانستان

درس نخست

(لومړی لوست)

الفبای ټو

(د پښتو الفبا توري)

حروف مکمل الفبای پښتو

زبان پشتو دارای ۴۴ حرف می باشد، که قرار ذیل اند:

شماره	حرف	تلفظ	مثال	معنا	فونیتیک
۱.	ا	الف	اتل	قهرمان	\ā\
۲.	ب	بې	بریا	کامیابی	\b\
۳.	پ	پې	پښتو	پشتو	\p\
۴.	ت	تې	تور	سیاه	\t\
۵.	ټ	ټې	ټوټه	پارچه	\tʰ\
۶.	ث	ثې	ثابت	ثابت	\s\
۷.	ج	جیم	جاج	فکر	\j\
۸.	چ	چې	چوغکه	گنجشک	\tʃ\
۹.	ح	حې	حلاند	روشن	\h\
۱۰.	خ	خې	خیري	پاره	\c\
۱۱.	ح	حې	حجره	مهمانخانه	\h\

خ	خې	خږ	خاکی	\x
د	دال	درمل	دارو	\d
ډ	ډال	ډوډی	نان	\d
ذ	ذال	ذدکړه	آموزش	\z
ر	رې	رانجه	سرمه	\r
ړ	ړې	ړوند	کور	\r
ز	زې	زوی	بچه	\z
ژ	ژې	ژړا	گریه	\z
ږ	ږې	ږمونځ	شانه	\z
س	سین	سمندر	بحر	\s
ش	شین	شل	بیست	\s
ښ	ښین	ښه	خوب	\s
ص	صاد	صندخ	صندوق	\s
ض	ضاد	ضرور	ضرور	\z
ط	طا	طالب	طالب	\t
ظ	ظا	ظالم	ظالم	\z
ع	عین	عار	شرم	\a
غ	غین	غاړه	گردن	\g
ف	فې	فوځ	لشکر	\f
ق	قاف	قول	وعده	\q
ک	کاپ	کاروان	قافله	\k
هې	هېاپ	هېڼې	انبوه	\g
ل	لام	لو	درو	\l

\m\	محبت	مینه	میم	م	۳۵
\n\	نامور	نامي	نون	ن	۳۶
\ŋ\	اندیشیدن	ڼيگڼل	ڼون	ڼ	۳۷
\w\	جذبہ	ولوله	واو	و	۳۸
\h\	عزم	هوډ	ها	ه	۳۹
\i\	یک	يو	اي	ي	۴۰
\l\	ماست	مستې	اې	ې	۴۱
\y\	مرد	سړی	ای	ی	۴۲
\ay\	دختر	نجلۍ	ای	ی	۴۳
\ay\	بروید	ځۍ	ای	ئ	۴۴

یاد داشت:

زبان پشتو در ساختار فونیتیکی خویش ۵۲ صدا دارد که فونیم های ذکر شده بالا گرافیم های استند که هر یک نماینده گی از یک و یا چند صدا می کند.

حروف ویژه الفبای پشتو

زبان پشتو مقابل الفبای دری (فارسی) هشت حرف ویژه دارد که قرار
ذیل اند:

شماره	حرف	تلفظ	مثال	معنا	فونیتیک
۱.	ټ	ټې	ټوخی	سرفه	ټا
۲.	څ	څې	څلی	منار	ټا
۳.	ځ	ځې	ځوان	جوان	ټا
۴.	ډ	ډال	ډوډی	نان	ټا
۵.	ړ	ړې	ړنگ	ویران	ټا
۶.	ږ	ږې	ږیره	ریش	ټا
۷.	ښ	ښین	ښار	شهر	ټا
۸.	ښ	ښون	ښا	صدای اسپ	ټا

حروف های صدا دار پشتو

در زبان پشتو حروف های صدا دار یا (vowels) هفت می باشند که در ساختن واژه ها از آن ها استفاده میشود که عبارت اند از:

شمار	حرف	فونیتیک تلفظ	مثال
۱.	زور	\a\ آه	در آغاز درمیان در آخر
			مثال: اکر کار شپه
			معنا: اوضاع کار شب
۲.	الف	\ā\ آ	مثال: آواز خار ورا
			معنا: صدا، دنبال کردن، دامادخیل
۳.	زورکی	\ə\ ا	مثال: اباگنی مشر خوله
			معنا: پدرخیل بزرگ دهن
۴.	لنده(ي)	\i\ اي	مثال: ویاړ غوړي
			معنا: افتخار روغن
۵.	اوپرده(ې)	\e\ اې	مثال: ډېر شپې
			معنا: زیاد شب ها
۶.	لند(و)	\u\ او	مثال: وړد رود ټټو
			معنا: دراز دریا اسپ
۷.	اوپرد(و)	\o\ اوو	مثال: اور کور زانگو
			معنا: آتش خانه گهواره

درس دوم

(دوهم لوست)

صفت و موصوف

(صفت او موصوف)

در زبان پشتو برخلاف دری (فارسی)، موصوف پس از صفت می آید:

پشتو	دری (فارسی)
ښه سړی	مرد خوب
ښکلې هیلې	مرغابی قشنگ
ښه ورځ	روز خوب
خوږ ژوند	زندگی شیرین
بد فکر	فکر بد
ښایسته هوا	هوای مقبول
په زړه پوري خبر	گپ دلچسپ
ښه ښوونکی	آموزگار خوب
سور کمیس	پیراهن سرخ
سپین رنگ	رنگ سفید
تور ورپښتان	موی سیاه

درس سوم

(درېم لوست)

مضاف و مضاف الیه

(مضاف او مضاف الیه)

در زبان پښتو برخلاف زبان دری (فارسی)، نخست مضاف الیه می آید پس از آن مضاف، و نشانهء اضافت (د) دال مفتوح می باشد که پیش از مضاف الیه می آید چون:

دری (فارسی)	پښتو
شهر کابل	د کابل ښار
آب جوی	د والې اوبه
د ختر وزیر	د وزیر لور
میدان هوایی	هوایی ډگر
پوهنتون کابل	د کابل پوهنتون
زبان پښتو	د پښتو ژبه
سیب کابل	د کابل مڼه
انار کندهار	د کندهار انار
جوش جوانی	د جوانی جوش
دل عاشق	د مین زړه
خانهء لیلیا	د لیلیا کور

دا (این)

پشتو

دی (است)

دری (فارسی)

این غازی بزرگ است.	دالوی غازي دئ.
این میهن ازاد است.	دا ازاد هیواد دئ.
این خانه گرم است.	دا گرم کور دئ.
این خانه زیبا است.	دا بڼکلی کور دئ.
این دل شیشه است.	دا د بڼیښي زړه دئ.
این کشور بزرگ است.	دالوی هیواد دئ.
این خانه تنگ است.	دا تنگ کور دئ.
این کندهار زیبا است.	دا بڼکلی کندهار دئ.
این مرغ بد شکل است.	دا بد ډوله مرغه دئ.
این قلم خوب است.	دا بڼه قلم دئ.
این اسپ بزرگ است.	دالوی آس دئ.
این کشور بیگانه است.	دا پردی هیواد دئ.
این انسان غمگین است.	دا غم جن انسان دئ.
این پرسش خوب است.	دا بڼه سوال دئ.
این پاسخ خوب است.	دا بڼه جواب دئ.

دا ښه ورور دئ.	این برادر خوب است.
دالوی دکان دئ.	این دکان بزرگ است.
داسور ټوکر دئ.	این رخت سرخ است.
داتور قلم دئ.	این قلم سیاه است.
داتور بوټ دئ.	این بوټ سیاه است.
داسپین بیرغ دئ.	این پرچم سفید است.
دا ژر چرگ دئ.	این مرغ زرد است.
داد احمد لوی وطن دئ.	این وطن بزرگ احمد است.
داد کور لوی ور دئ.	این دروازه بزرگ خانه است.
داد بابا ښکلی زړه دئ.	این دل مقبول بابا است.
داد احمد مشر ورور دئ.	این برادر بزرگ احمد است.
دازموږ ښکلی هیواد دئ.	این کشور زیبای ما است.
داستا کشر زوی دئ.	این پسر کوچک تو است.
داستا تور پټکی دئ.	این دستار سیاه تو است.
داد دهغه گران ملگری دئ.	این دوست گرامی او است.
داد لوړو غرو ډبرین هیواد دئ.	این کشور کوه های بلند است.
دازموږ ژمنی کور دئ.	این خانه زمستانی ما است.
داد دهغه گرم کوټ دئ.	این جاکت گرم او است.
داد دهغه خوږ لاس دئ.	این دست زخمی وی است.
داد شریف بی شرفه ورور دئ.	این برادر بی شرف شریف است.
داد کابل ښکلی پوهنتون دئ.	این پوهنتون زیبای کابل است.
داد کابل پوهنتون تکړه محصل دئ.	این محصل لایق پوهنتون کابل است.
داد ښار لوی غر دئ.	این بزرگترین کوه شهر است.

بیابید پشتو بیاموزیم ۱۰

- | | |
|----------------------------|--------------------------|
| این میز مقبول کمپیوتر است. | داد کمپیوتر بنکلی میزدی. |
| این دروازه سنگی پل است. | داد پله دبرین وردی. |
| این بالشت نرم تو است. | داستا پوست بالنبت دی. |
| این دل شکسته تو است. | داستامات سوی زره دی. |
| این گل پژمردهء گلاب است. | داد گلاب رژی دلی گل دی. |

درس چهارم

(خلورم لوست)

ضمیرهای اشاره

(اشاري ضمیرونه)

در زبان دری (فارسی) ضمیرهای اشاره دو (آن و این) اند اما در زبان پشتو ضمیرهای اشاری چهار میباشند که: (هوغه، هغه، دا، دغه) این چهار ضمیرهای اشاری با نظر داشت فاصله چیزی که به آن اشاره میشود استفاده می شوند، (هوغه و هغه) برای (آن) و (دا او دغه) برای (این) استفاده میگردد. (هوغه) برای اشاره کردن به دورتر و (هغه) برای اشاره به دور، (دا) برای اشاره به نزدیک تر و (دغه) برای اشاره کردن به نزدیک استفاده میگردد.

این	این	آن	آن
دا	دغه	هغه	هوغه

مثال: **دا کوردی** **دغه کوردی**
 معنا: این خانه است. این خانه است.

هوغه کور دی	هغه کور دی	مثال:
آن خانه است.	آن خانه است.	معنا:
دغه زړه دی.	دازړه دی.	مثال:
این دل است.	این دل است.	معنا:
هوغه زړه دی.	هغه زړه دی.	مثال:
آن دل است.	آن دل است.	معنا:
دغه باڼو دی.	داباڼو دی.	مثال:
این مژه است.	این مژه است.	معنا:
هوغه باڼو دی.	هغه باڼو دی.	مثال:
آن مژه است.	آن مژه است.	معنا:
دغه مین دی.	دامین دی.	مثال:
این عاشق است.	این عاشق است.	معنا:
هوغه مین دی.	هغه مین دی.	مثال:
آن عاشق است.	آن عاشق است.	معنا:
دغه لمر دی.	دالمر دی.	مثال:
این آفتاب است.	این آفتاب است.	معنا:
هوغه لمر دی.	هغه لمر دی.	مثال:
آن آفتاب است.	آن آفتاب است.	معنا:
دغه دریخ دی.	دادریخ دی.	مثال:
این منبر است.	این منبر است.	معنا:

هوغه دریخ دی.	هغه دریخ دی.	مثال:
آن منبر است.	آن منبر است.	معنا:
دغه میچ دی.	دامچ دی.	مثال:
این مگس است.	این مگس است.	معنا:
هوغه میچ دی.	هغه میچ دی.	مثال:
آن مگس است.	آن مگس است.	معنا:



پشتو

دری (فارسی)

- | | |
|--------------------------|------------------------------------|
| ۱. دا ښکلی ښار دی. | این شهر زیبا است. (نزدیک تر) |
| ۲. دغه ښکلی ښار دی. | این شهر زیبا است. (نزدیک) |
| ۳. هغه ښکلی ښار دی. | آن شهر زیبا است. (دور) |
| ۴. هوغه ښکلی ښار دی. | آن شهر زیبا است. (دور تر) |
| ۱. دا تک سپین ټوکر دی. | این تکه بسیار سفید است. (نزدیک تر) |
| ۲. دغه تک سپین ټوکر دی. | این تکه بسیار سفید است. (نزدیک) |
| ۳. هغه تک سپین ټوکر دی. | آن تکه بسیار سفید است. (دور) |
| ۴. هوغه تک سپین ټوکر دی. | آن تکه بسیار سفید است. (دور تر) |
| ۱. دا تور پړانگ دی. | این پلنگ سیاه است. (نزدیک تر) |
| ۲. دغه تور پړانگ دی. | این پلنگ سیاه است. (نزدیک) |
| ۳. هغه تور پړانگ دی. | آن پلنگ سیاه است. (دور) |
| ۴. هوغه تور پړانگ دی. | آن پلنگ سیاه است. (دور تر) |

یاد داشت:

(تک) برای تاکید رنگ ها می آید، چون:

- | | |
|----------|-------------|
| تک تور. | بسیار سیاه. |
| تک سور. | بسیار سرخ. |
| تک سپین. | بسیار سفید. |